Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek ispots sestdeenâm no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku raksstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakcija un ekspedicija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 39. Sestdeen, 25. septembrî. 1893.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas. Bez tam wehl Peterburgas ahrpilsehtâ: Puhzischu Gedert kga grahm. pahrd., Terbatas un Stabu eelu stuhri un Jagodkin kga pahrd., pee leelâ pumpja; Jelgawas ahrpilsehtâ: Altberg kga grahm. pahrd., Almenu eelâ Nr. 11; Ahgelskalnâ: Losberg kga pahrd., Tirgus eelâ un pee A. Reekstiņ kga, Slokas eelâ Nr. 41; Ilgezeemâ: Modin koses pahrdotawâ; uz Katrinas dambja: K. Upit matrial-pretschu pahrd., Peterfalas eelâ Nr. 3; Sarkandaugawâ: J. Ikman kga material-pretschu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 70, J. Ikman kga material-pretschu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 47, pee Waldschleschena bruhscha, A. Kaminzius kga dsehreenu pahrd., Tilku eelâ Nr. 2 un K. Upit kga material-pretschu pahrd. Duntesmuischas eelâ Nr. 36; tad wehl zitâs pilsehtâs, kâ: Jehsis: B. Peterson kga pahrdotawâ; Walkâ: M. Rudolff un Paulin kgu grahm. pahrdotawâs; Walmeerâ: E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrd.; Rujenê: J. Alksne kga grahm. pahrd.; Jelgawâ: Besthorn kga grahm. pahrd., Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; Bauskâ: H. Allunan kga grahm. pahrd.; Kuldigâ: Besthorn kga grahm. pahrd.; Talsôs: H. Tow kga grahm. pahrd. un bibliotekâ un J. Hirschmann kga grahm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Par sinu.

Tà ka ar 40. numuru eesahkas gada pehdigais zeturksnis, tad laipni luhdsam „Mahjas Weesi" lihdz ar „Peelikumu" pastellet pee laika, lai nenokawetos peesuhtischanu.

„Mahjas Weesis" par gada pehdejo zeturksni maksâ:

Rigâ sanemot:	Peesuhtot pa pastu:
Ar Peelikumu: 50 kap.	Ar Peelikumu: 90 kap.
Bez Peelikuma: 30 kap.	Bez Peelikuma: 70 kap.

Naudas wehstules adresejamas: Въ Экспедицію газеты „Маясъ Вѣсисъ" г. Рига, въ типогр. Эрнста Платеса.

„Mahjas Weesa" ekspedizija.

Saturs: Kreewu-Wahzu muitas karsch. — Latweeschu mitologija. (Beigas.) — No eekschemes: a) Waldibas leetas. b) Original-sinojumi. c) Baltijas notikumi. d) No zitâm Kreewijas pusem. — No Rigas. — Teesu leetu nodala: Jautajeeni un atbildes. — Grahmatu galds. — Kugneziba. — Is muhsu weestgâs sadsihwes. — Walejâs wehstules. — Deewkalpojumi. — Tirgu sinas. — Naudas papiru zenas. — Berlines birscha. — No ahrsemem. — Telegramas. — Daschadi raksti: Latweeschu nometnes Usas gubernâ. (Beigas.)
Peelikumâ: Warneru Annas sirds. (Turpinajums.) — B. jaunkundse. (Beigas.) — Saimneezibas padomi: Balto galwinu kahpostu supa. Olu kuhlas. — Domu graudi. — Dsejoli. — Ed. Weidenbauma dsejoli. — Mihklas.

Kreewu-Wahzu muitas karsch.

Latwju laikrakstôs par scho tematu deesgan maz rakstits, lai gan tas preeksch wisa muhsu semkopibas attihstibas gahjeena no wisleelakâ swara. Zaur muitas karu palizis gandrîz ne-eespehjami isweest is Kreewijas rudsus, kurus pirk waj weenigi Wahzija — ari leela daka no muhsu ausam un meescheem tika turpu isweesta. Wahzijai no sawas puses jazeesch saudejumi zaur to, ka winas dselsis un daschnedaschadâs maschinas newar tikt eewestas Kreewijâ, muitas augstuma dehl — masakâ mehrâ zeesch ari Wahzu galanteriju un manufakturu prezes, bes kuru peeweschanas kahdu laiku gluschi labi istiks muhsu tirgotaji, tà ka teem tahdu leetu krahjumi deesgan leeli un bez tam galanteriju leetas teek pa leelakai daļai eewestas is Franzijas. Muitas karsch Kreewijai, kura no Wahzijas pagèr, lai ta Kreewijas labibu muitas sinâ mehrotu tikai ar tahdu paschu mehrauklu, kà zitu walstju, peem. Austro-Ungarijas labibu — ir tà sakot no Wahzijas usspeests pret winas gribu — un mums ir schai zihninâ, zik tahlu muhsu gods to pagèr, jaisturas stingri, pat ja mums zaur to buhtu janes daschi upuri. — Ka muitas karsch neatnesis neweenai walstei labumu, bet gan abâm sliktumu, to weenbalsigi atsinuschas wisas eewehrojamakâs Kreewu awises. — Ja Kreewija pawisam kehrusees pee muitu paaugstinaschanas uz Wahzu prezem, tad tas notika weenigi tadêl, lai Wahzu pahrmehrigos prasijumus pee tirdsneezibas lihguma sarunam waretu paseminat un ari Wahzeem likt sajust, no zik wisai leela swara teem tirdsneeziba ar Kreewiju. Tagadejo muitas karu ari daudzi tura tikai par pagaidu laikmetu, kursch warbùt beigsees ar tirdsneezibas saligumu. Sarunas dehl tirdsneezibas lihguma noslehgschanas jau Berlinê usfahktas.

„No minetâm sarunam, tà raksta „Deen. Lapa" (pehz „Westn. Fin."), atkarasees pa labai daļai ari muhsu semkopju stahwoklis. Wisi agrakee apstakli bija tà eegrositi, ka muhsu semkopji isweda katru gadu it ihpaschi daudz labibas uz Wahziju un sanehma no tureenes atkal wajadsigos fabriku raschojumus. Zaur muitas karu nu schi satiksme gandrîz galigi pahrtraukta. Lihdz schim gan wehl weenâ ir otrâ pusê nogaida. Abâs pusês ir pahrleezinati, ka tagadejs stahwoklis nepastahwès ilgi, ka ta weetu drihsi eenems masakais kaut kahds tirdsneezibas lihgums. Tadêl ari muitas kara sekas wehl naw juhtamas wisâ winu bahrdsibâ. Tikai tad, ja tagadejâs sarunas newestu ne pee kahda mehrka, tiklab weenâ, kà otrâ pusê dabutu manit, ko nosihmè muitas karsch tahdu warenu kaiminu starpâ.

Muhsu waldibas delegati, pehz finantschu wehstnescha pasinojuma, dewàs uz konferenzi pahrleezibâ, ka meers mums loti wajadsigs. Tahdâs paschâs domâs laikam ari Wahzu waldiba, jo pascha konferenzes atilahschana dod leezibu, ka abas puses juht tagadejo nenormalo stahwokli un wehlas to jo drihsaki nobeigt. Muhsu waldibas delegati, pehz schi pascha finantschu wehstnescha sinojuma, issazis uz konferenzi tikai weenu wehleschanos — ka muhsu iswedumus uz Wahziju liktu sem weenadeem nosazijumeem ar zitu walstju iswedumu, it ihpaschi ar to walstju, kuras ar mums konkurè. Un pat scheit wehl waldiba nodomajuse peekahptees: eewehrojot ka pret muhsu lopeem isturas schaubigi, bihdamees, ka zaur teem ne-eewedot lopu sehrgas, kas gan nemaz naw peerahdits, ta nepastahwès, ka schim iswedumam kluhtu peeschkirti lihdsigi atweeglinajumi, kahdus Wahzija atwehlejuse zitâm walstim.

Bez tam wehl muhsu waldiba ar meeru paseminat daschas muitas, kuras it sewischki attura Wahzu fabrikas raschojumus no muhsu tirgeem, lai gan schai sinâ preeksch muitu kara sahkschanas pret Wahziju neisleetoja nemaz zitadas muitas, kà pret zitâm walstim. Ari pate muita nemaz ne-esot wehl tahda, ka it nemaz nebuhtu eespehjams Kreewijâ eewest ahrsemes prezes, jo katru gadu, neluhkojotees uz augsto muitu, eewedot par 270 milj. rubleem tahdas prezes, kuras tepat war un pa daļai ari teek raschotas. Tatschu neluhkojotees uz wisu to, kà jau minets, muhsu waldiba gatawa wehl sewischki eewehrot Wahzijas prasijumus, ja tikai pehdejà pret muhsu labibu neisturas zitadi, kà pret zitu semju labibu.

Zerams, ka ar tikpat labeem apnehmumeem un karstâm wehleschanam, jo drihsi nobeigt tagadejo nenormalo stahwokli, stahsees pee sarunam ari no Wahzu puses. Gan tureenes leelgruntneekeem naw pa prahtam labibas muitas paseminaschana; tee pat wehlas, ka pat pret zitâm walstim tiktu eewedumu muita uz labibu pa-augstinata, bet winu intereses naw wisas tautas intereses un winu swars arweenu wairak suhd. Tautas leelakà daļa prasa lehtu maisi un schi dibinatà prasiba waldibai buhs jaeewehro, ja ta negrib, ka nemeera elementi arweenu wairak wairojas. Tamdêl droschi zerams, ka ari no Wahzu puses sarunam un tamlidz ari tirdsneezibas lihguma noslehgschanai neliks nekahdus schkehrslus zelâ un ka tamdêl mehs wehl schogad peedsihwosim ar Wahziju tirdsneezibas lihgumu, zaur kuru pahrtrauktà satiksme tiks atkal nokahrtota.

Un tagadejeem apstakleem waldot mums wajadsigs tirdsneezibas lihgums. Wisus pehdejos 30—40 gadus wiss ir darits, lai pawairotu labibas isweschanu, kadêl ari naw eespehjams, lai galigi nesatrizinatu labibu raschotajas saimneezibas, scho iswedumu uz reisi apturet. Un ka muhsu labibas iswedums peenem ar katru gadu plaschaku apmehru, par to atrodam ofizialas sinas senatora Plewes sinojumâ par semkopibas raschojumu zenu krischanu, kurâ sastopami skaitli par muhsu iswedumu no 1852.—1886. gadam. Is teem redsams, ka 35 gadu laikâ muhsu wideji iswedumi pawairojàs no 78,3 uz 489,9 milj. puhreem, t. i. wairak nekà seschas reises; pee tam 50 gadu beigas iswedums nesneedsàs pahri par 4½ proz. no wideja raschojuma, kurpretim pagahjuschôs desmit gadôs tas istaisija 17%, jeb ziteem wahrdeem, mehs iswedam uz ahrsemem ⅙ daļu no wisas eewahktàs labibas.

Bet, kà jau minets, naw uz reisi eespehjams pahrgrosit gadeem nokahrtojuschos apstaklus. Semkopjeem wajaga naudas, kadêl teem labiba japahrdod, weenalga waj ta dahrga jeb lehta. Pats par sewi protams, ka tahdi apstahkli naw normali un ka ar wiseem spehkeem jazenschas eerihkot, ka mums uz ahrsemem buhtu ja-isweds masak labibas, ka pehdejà tiktu tepat patehreta, zaur ko paschi buhtum labak paehduschi un seme netiktu noplizinata."

Tirdsneezibas salihgums ar Wahziju no weenas puses mums apgahdatu lehtakas maschinas, sleedes, — weizinatu pee mums semkopibu (kas muhsu walsts labklahjibas pamats) un dselszeļus, kas ari semkopju raschojumu iswadaschanai lehtuma sinâ no leelu leelà swara, — otrkàrt lihgums apdroschinatu muhsu semkopjeem labakas zenas par winu raschojumeem, kuras mums wisai wajadsigas. Tadêl zerestim, ka muhsu Augstai Waldibai isdosees noslègt tirdsneezibas lihgumu ar Wahziju un tahdejadi panàkt meeru. Bet ja tas neisdotos, ja wisi puhlini, panàkt meeru, isgaistu, tad likstim Wahzijai sajust, ko tas ihsti nosihmè, ar Kreewiju west muitas karu.

Latweeschu mitologija.

No P. Šmidta stud. phil. orient.

IV.

Tagad pahreesim uz muhsu liktena deewibam, kà winas no Lautenbacha kga eedalitas. Pamatigaku kritiku waresim dod tik tad, kad sinibu komisijas sapulzê lasitais raksts par mineto preekschmetu buhs drukâ isnahzis. Wispirms schai leetâ mums loti kriht azis, ka muhsu liktena deewes par daudz peelihdsinatas Greeku parzem. Dehkla esot, tapat kà Klotho, dsihwibas eesahzeja, Laime (Lachesis) winu wedot tahlaku un pehdigi kahrta (Atropos) winu nobeidsot. Neweena teika, ne tautas dseesma tahdas eedalischanas nepasist. Ja Dehkla ir zehlusees no „deht" un „Laime" no „lemt", tad ar to wehl nemaz naw sazits, ka Dehkla ir dsihwibas sahzeja un Laime turpinataja. Warbùt ari gluschi otradi. Starpibu starp Dehklu un Laimi ir loti gruhti noteikt. Brihwsemneeks domà, ka Dehkla laikam wairak sliktu muhschu peeschkirot. Scho peesihmi winsch raksta pee 454. dseesmas, kura skan:

„Dehkla wija pinekliti
Kalninâ sehdedama,
Peepin labu mahtes meitu
Pee netikka tehwa dehla."

Bet schi ari ir weenigà dseesma, kur Dehkla sliktu wehlejusi. Pawisam otradi skan zita dseesma:

„Sauz Dehklina, met ar roku
Kalninâje stahwedama;
Redsej' mani eewedamu
Sehrdestina sehtinâ."

(E. Woltera, Матеріалы и. lap. 131.) Wiss tas pats teek par Laimi sazits, p. p.

„Pati Laima — laba seewa,
Pati — leela naidineeze:
Pati — dewa baltas deenas,
Pati — leelas schehlabinas."

Kà tautas dseesmâs Dehkla weenadi preeksch Laimes teek saukta, tas wehl nemaz nenosihmè, ka Dehkla ir tadêl dsihwibas deweja jeb eesahzeja. Tà pat ari

Daschadi raksti.

Latweeschu nometnes Usas gubernâ.

(Beigas.)

Kà jau aisrahdits, seme, kur schejeeneeschi apmetuschees, ir wiszaur lihdsena, kas no Kolmastas upites, ap kuru leelakà daļa, kahdas 16 Latweeschu gimenes (familijas) apmetuschàs, pamasam paaugstinajas, tad wehl kahda otra upite, Bijanda, tek zaur Latweeschu nometni. Pee abâm upitem ir Latweescheem brangas plawas. Meschs ir milsigs un par lauku eestrahdajot pagèr daudz puhlinu un sweedru. Ja par naudu grib likt nozirst, tad katrâ weetâ ar 30 rbl. par desetinu wis zauri netiks, ir gan ari weetas, kur masak makfàs, bet zaurmehrâ tomèr tik daudz jarehkina. Tà tad mescha zirschana Usâ apmehram tikpat dahrga kà Brasilijâ. Ja nu atnahzejam truhkst naudas ko meschu nozirst — tad weegli saprotams, zik gruhti ir meschâ eedsihwotees, jo ko palidz, kad ari jaunajâ semê labi paaug, kad naw tihruma, kur ko eesêt? Ko tu zilwezin darisi, ko eesahksi bez naudas meschâ nogahjis? Wajaga istabas, wajaga scha, wajaga ta, wajaga par wisàm leetam tihrumu un kamèr tos eetaisa, paeet laiks. To deretu gan drusku wairak eewehrot teem, kas atstàj dsimteni un dodas tahlâ sweschumâ! Pirmee eenahzeji gan jau eetihrijuschi astonu gadu laikâ kahdas 5—8 desetinas aramas semes un plawu — wehlakee sinams eestrahdajuschi masak. Pehdejôs gadôs, kur eesàkts peemehrotees apstakleem, semes isstrahdaschanas un sehschanas sinâ — teek raschots rudsu ap 100 pudu no desetinas, ausu ari tapat ap 100 pudu jeb tapat no rudseem kà no ausam ap 10. graudu. Kartupeli, newar teikt, isdewuschees jau no pascha eesahkuma, winu rascha ap 500 lihdz 800 pudu no desetinas. Prosas rascha daschada, no 80—150 pudu no desetinas; schi buhtu zaurmehra rascha, daschu gadu gan usaug wairak, bet daschu atkal labu teesu masak. Lihdz ar semkopibu ari schejeeneeschi stipri nodarbojas ar lopkopibu. Wispahrigi jasaka, ka lopkopiba, labu ganibu dehl, deesgan eenesiga. Sweesta zena gan pehdejôs gadôs stipri krituse, no 24 uz 15 kap. par mahrzinu. Paschi lopi turpreti, kad tos preeksch gatas pahrdod, maksà tapat kà agrak. Ehkas sche Latweeschi taisa tahdas pat, kà Widsemê, kas gluschi atschkiras no Kreewu ehkam. Gandrîz wisi jau ir nepeezeeschamakàs ehkas, kà istabu, riju, klehti un kuhti, uszehluschi, kahdu nu kurais spehjis, zits weenkahrschaku, zits lepnaku. Tikai japeesihmè, ka sche eglu un preeschu balku weetâ (kà tas Baltijâ parasts) top leetoti leepas un apses balki. Blakus semkopibai un lopkopibai schejeeneeschi wehl nodarbojas ar maschu isstrahdaschanu un pehdejâ laikâ ari ar malkas zirschanu un weschanu preeksch Sibirijas jaunà dselszeļa, kur tai deesgan augsta zena, 7 rbl. par kubik-asi, kurpreti agrak no malkas wareja tikai tahdi atswabinatees, kad to uz uguns lika. Schejeenas Latweeschu dsihwê noskatotees, jadomà ka wini ar laiku nahks warbùt pat pee turibas, lai gan tas wehl tahtu.

Apskatisim nu ari drusku schejeenas Latweeschu dsihwi garigâ sinâ. Pirmôs trihs gadus sche bija par skolotaju Silbera kgs, kursch tika algots no Weinberga kga, bet tà ka Latweeschu nesanahza tik daudz, kà Weinbergs bija domajis, un tee paschi, kas sanahza, isklihda uz malu malam, tad ari Weinbergs sawu palidsibu atrahwa un tà ka eenahzejeem atkal nebija weeneem eespehjams usturet skolotaju, tad Silbera kgs jau 1887. g. sazija schejeenei ardeewas, dodamees atkal atpakal uz dsimteni. Pehz tam behrnus mahzija J. Osola kgs, kursch sche kahdu laiku usturejàs, lai papildinatos Kreewu walodâ. Abu scho skolotaju laikâ bija daudz mas zenshbas ari dseedaschanâ, kas tagad pilnigi apklususe, lai gan ari tagad te spehku un waditaju netrukstu, bet truhkst tikai tahdu garu, kas uz to usjautrinatu un usmudinatu. No 1890.—91. gadu J. Baumana kgs nehma behrnus par seemu mahzibâ, bet no ta laika tee tikai teek pahrklausiti un teem japeeteek ar to mahzibu, ko no wezakeem war peesawinatees un kahda ta ir, to gan zeen. lasitaji sapratis. Schejeenas Latweeschus reis par gadu apzeemo kahds luteranu mahzitajs no Orenburgas, tos peenemdams pee swehta wakarina un isdaridams zitus nepeezeeschamus basnizas darbus. Bet par noschehloschanu jasaka, ka tas latwisksi neprasdams wisu notura Wahzu walodâ, kuru tikai retais saprot. (Red. peez. Tupmak, kà mums sinams, Usas Latweeschi Deewa-wahrdus dabùs dsirdet skaidrâ Latweeschu walodâ, jo par Slatoustas mahzitaju no Maskawas konsistorijas eewehlets un jau no ministerijas apstiprinats kahds Latwju tautas dehls, kursch ari sazis Deewwahrdus Usas Latweescheem.) Katrâ no schejeenas nometnem ir pehrminders, kursch notura sinamâ weetâ Deewa wahrdus, wed basnizas grahmatas u. t. t. Schejeenas Latweescheem ir ari sawa kapsehta, kurâ jau kahdi 10 no muhsu tauteescheem atdusas. Kapsehta ir weenu desetinu leela un dahwata no agrakâ semes ihpaschneeka Weinberga un atrodas uz deesgan paaugsta Bijandas upites krasta, no kureenas zehls skats, raugotees uz silo Uralu, kursch druhmi pret debesim pazelas.

Jebschu schejeenas Latweeschi gan matrielâ sinâ eet daudzmaz uz preekschu, tad tomèr morales un garigâ sinâ tee slihd pamasam atpakal. Runats un spreests teek daudz, tik darbôs truhkst weenprahtibas, preeksch gara attihstibas ko darit. Tahdi ir gruhti paredsams, kad ari sche gaismas stari reis atspihdês.

Schimbrihscham Austruma zeemâ atrodas kahdas 29 dsimtas ar kahdàm 180 dwehselem, nerehkinot scha pawasara eenahzejus, kureem wehl naw sawa ihpaschuma. Scho pawasar wehl klaht peenahza 7 dsimtas ar kahdàm 30 dwehselem. Eenahzeji pa leelakai daļai Rauneneeschi, Smilteneeschi un Dsehrbeneeschi. Katra saimneeka semes leelums ir 30—40 desetinas. Isnemot daschus no pirmajeem eenahzejeem, wisi semi sanehmuschi uz 34½ gadu ismaksu ar bankas peepalidsibu.

Kahrta teek saukta preeksch Laimes. Apskatisim peemehrus:

„Sehdi, sehdi, tu meitina,
Nesèd tawa Dehkla Laime."
„Ta ir mana Kahrta Laima,
Kas man zehla kalninâ."
Trauzees, Dehkla, trauzees, Laima."
(Bielensteina Nr. 537.)

„Trauzees, Kahrta, trauzees, Laima."
(Bielensteina Nr. 1288.)

Laime scheem wahrdeem laikam buhs peelikta tik preeksch tuwakas apsihmeschanas, kà p. p. „semite truhdakina," „rudsits rogainits" u. t. pr. Wairak swara mehs waram likt uf wehsturneeka P. Einhorna isteikumu par Dehklu un Laimi. Wina laikâ, kà domajams, abas deewibas bij' dsihwakâ atminâ pee tautas, kà tagad. Laimi Einhorns isskaidro par dsimschanas deewi; par Dehklu peewedischu wina pascha wahrdus: „Neben dieser haben sie noch eine Göttinn gehabt, die Däckla genant, dieselbe hat die Kinder, wenn sie gebohren, eingewieget, denn das ist ihr Amt gewesen." (Lihdſ ar scho wineem (Latweescheem) ir wehl weena deewe bijuſi, Dehkla saukta, kura behrnus eeschuhpojuſi, kad wini peedsimuschi, jo tas ir winas amats bijis.) Tà tad buhtu Laime pirmà dsihwibas deweja un newis Dehkla, kà Lautenbacha kgs gribejis schkirt. Treschà liktena deewe Kahrta loti reti sastopama muhsu tautas dseesmâs, tà ka winas eksistenzi wehl newaram par pilnigi droschu saukt. Man isdewees winu tik trijâs tautas dseesmâs atrast, lai gan esmu wisus drukatos krahjumus no Stendera lihdſ muhsu laikeem zauri meklejis. Bet tà ka Kahrta jau sastopama Büttnera krahjumâ un Büttnera laikôs wiltoschana wehl nebija tahdôs seedôs kà tagad*), tad newaram winu bes eewehroschanas atstàt. Ko wina sewischki nosihmejuse, mums ir wehl gruhtaki noteikt, kà pee Dehklas. Bet nekahda pamata mums naw tizet, ka Kahrta lihdsinajusees Greeku nahwes deewei Kehrai, kà to Lautenbacha kgs grib peerahdit. Muhsu tauta dseed:

„Ta ir mana Kahrta, Laima,
Kas man' zehla kalninâ;
Gan ir man tahdu lauschu
Lejinâ gruhdejinu."

Waj schahdeem wahrdeem runatu par nahwes deewi? Kahrtas wahrda nosihmi jau mehs waram ar muhsu paschu walodas palihdsibu isskaidrot, kadèt mums tuhlin jaatsauzas uf Greekeem un Indeescheem? Ja ari teescham buhtu peerahdits, ka muhsu Kahrta un Greeku Kehra ir no weenas saknes, tad tomèr wehl ar to naw sazits, ka abàm ari ir weenada darbiba. Peemehram lai tik salihdsinam augschâ mineto Perseeschu Daiwu ar muhsu tautas dseesmu Deewu. Labak buhtu bijis, ja Lautenbacha kgs buhtu wairak wehribas greesis uf Slahwu nekà uf Greeku un Indeeschu mitologiju. Daudſ Latweeschu teikas par Laimi loti saskan ar Slahwu teikam, p. p. ar Serbu Sretschu. Tad tapat Slahwu liktena deewibas, kà muhsu Laime stahw sakarâ ar sauli un sentschu dwehselem. Ja isnàks laiks, tad rakstischu par liktena deewibam uf preekschu plaschaki.

Beidsot wehl ihsumâ pahrspreedisim Krehmara leetu. Tà ka wisi Krehmaristi zaur neihsto Gudschu Wiktora kgu galigi zauri isbrukuschi, tad to leetu gan ar' waretu atstàt pee malas; bet tà ka wehlakôs laikôs Austrumâ parahdijees kahds B. K. kgs, kas ar saweem „kritiskeem (?) apluhkojumeem" loti karakteristisks preeksch daudseem tautas gara mantu „krahjeeem," tad pahrrunasim ari par winu — B. K. kgu — kahdus wahrdus. Pasihstamo dseesmu: „Saule brida rudsu lauku," kura gandrisi katrâ leelakâ tautas dseesmu krahjumâ atrodama, B. K. puhlas peerahdit par wiltotu. Saules weetâ tur wajagot Krehmaram stahwet. Krehmars esot maldu leesminas deews. Krehmara siweni esot paschas leesminas. Tahs paschas esot ari Ruhki un Nurki. Par kahdu „miltu Ruhki" B. K. kgs saka: „Bet ja ir naudas Puhkis, labibas Puhkis u. t. t., kadèt tad newar buht ari miltu Ruhkis?" Lai mehs pilnigaki ar B. K. kgu eepasihtos, tad aisrahdisim ari uf wina walodas sinaschanam. Tà winsch domà, ka wahrdi „drawa" un „wedra" buhtu zehluschees no werba „durt", un proti schahdâ kahrtâ: „durt", durawa, d'rawa; pee wahrda „wedra" buhtu tad tikai skanu jeb silbu pahrstatijums, proti: wadrawedra". Zik lehta tad buhtu filologija! No weenas paschas saknes waretu atwasinat wisus wahrdus, p. p. drawa, *dawa, *dawis, Dahwis, — Dahwis, *wisdah, *wisda, wista, — wista, *stawi stahwi u. t. pr. bes gala. Waj tad mums wairs jabrihnas, ka B. K. kgs ari „Rahmawiti (newis „Rahmawinu") dsirdejis, lai gan „Rahmawas" nekad naw bijis? Kà domajams, tad schis rakstis sazels breesmigas dusmas un bahrdsibu. Bet jo wairak wiltotaji ruhgs, jo droschaki mehs waram buht par sawu wahrdu pateesibu.

*) Kahds no maneem beedreem pasihstot kahdu pagasta skolotaju, kursch leelijees, ka winsch kahdas **1000** (!) wiltotas tautas dseesmas daschadeem krahjeeem esot peesuhtijis. Tas ar' naw nekàds brihnums, jo muhsu laikôs ir simtàm lapas pusem gari „tautas" eposi klajâ nahkuschi, uf kureem wehl atsauzas daschi wehstures un mitologijas pehtitaji.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Dselszelu eerednu pensijas statuti pehz awises „Nowosti" sinam jau esot sastahditi. Pensijas dabuschana neatkarotees tikai no ta, zik ilgi kahds deenastâ, bet ari no ta wezuma un schini sinâ jo teekot eewehrots brauzeenu personals. Pensijas dabutaji pawisam eedaliti 4 schkirâs.

Rigas pasta un telegrafa apgabala preekschneeks pasino, ka no Saldus lihdſ Remteem eerihkota jauna telegrafa linija un ka 1. oktobri atwehrschot: 1) telegrafa liniju starp abàm peeminetàm weetam un 2) pasta un telegrafa nodalu Remtôs, kur peenemschot eekschsemes telegramas un wisadas korespondenzijas.

Rigas pasta un telegrafa kantora IV. schkiras eerednis Lawrentijs Skubins eezelts tai paschâ kantori par III. schkiras pasta un telegrafa eerednii; Jurjewas pasta un telegrafa kantora semakà oklada usraugs Jwans Kuls pahrzelts uf augstaku okladu; Jurjewas pasta un telegrafa kantora IV. schkiras eerednis, kolegiju sekretars Bekmans eezelts tai paschâ kantori par III. schkiras eeredni; ta pascha kantora V. schkiras eeredni Konaschewskis un Blossfelds eezelti min. kantori par IV. schkiras eeredneem; Walmeeras pasta un telegrafa kantora V. schkiras eerednis Rudolfs Saropa eezelts par ta pascha kantora preekschneeka paligu; Rigas pasta kantora pastiljons Wladimirs Turro eezelts tai paschâ kantori par VI. schkiras eeredni; Rigas pasta un telegrafa kantora VI. schkiras eerednis Kristofors Feldmans uf pascha luhgumu atlaists no amata. (W. G. A.)

Jutschukalna kara sirgu eezirkna pahrsinatajs barons Wolfs uf pascha luhgumu atlaists no amata un wina weetâ par Rigas aprinka XII. kara sirgu kantona pahrsinataju eezelts Allaschu pagasta wezakais un par ta weetmeeku Allaschu pagasta wezakâ paligs. (W. G. A.)

Zeku ministrs pawehlejis, ka uf Rigas-Dwinskas, Jelgawas, Rigas-Bolderajas, Dwinskas-Witebskas un Rigas-Tukumas dselszeku pasascheeru stazijam Wahzu usrakstu weetâ jaleek Kreewu.

Widsemes gubernas waldè par kanzelistu peenemts Antons Minats.

Walkas aprinka polizijas pahrwaldes galda preekschneeks slimibas dehl atlaists no amata. (W. G. A.)

Rigas garigâ feminarijâ eezelts par Greeku walodas skolotaju Chotowizkis, kursch bija par skolotaju Kischinewas garigajâ feminarijâ.

Ilukstes aprinka jaunakà paliga II. eezirkni, dsihwoklis tagad pahrzelts no Schkibes muischas uf Grihwu. (K. G. A.)

Jaunjelgawas mahzitaja un Wez-Sehres pagasti saweenoti weenà sem nosaukuma „Wez-Sehres" pagasts, kura pagasta walde atradischotees Talsu muischas pagasta namâ. (K. G. A.)

b) Original-sinojumi.

Is Zehsim mums raksta: Daudſ Mosus dehli atstahjuschi Zehsis, aiszelodami uf jauno pasauli — Ameriku. Kad wairs netika zaur Hamburgu, Libeku, Stetinu un zitàm Wahzijas pilsehtam, tad tee atrada uf tureeni zelu zaur Angliju, Belgiju un Holandi. Tomèr tam wisam par spihti Zehsis wehl deesgan bagatas ar Schihdeem, kuri, kà jau wisur, tà ari sche ir ihsti weikli „seftineke" (rebineeki) un daschadi amatneeki, tomèr ne wisai par swehtibu „gojem". Tà kahdâ apkaimes zeematâ kahdu deenu eenàk paunas Schihds ar sihkàm prezem. Graudneeka seewai mahjâs tela ahda, ta tatschu jaatdod Schihdinam. Weikalneeks usmet azis, apskata; sola (tadèt ka tai astes truhkst) peezmahrku. Bet to paschu weiklais malazis wis newehlas samaksat naudâ, bet — nodeewodamees „es, mihles lautines, neware sinet, waj dabe sawe naude roke" — ismaksâ prezès. Un par scho neeka telahdu winsch sanem pilsehtâ weselu rubli un diwdesmit kap.! Waj ta ir slikta „rebe"!? pats weikalneeks stahsta jautadams. Ari Schihdu amatneeki sawâ sinâ deesgan manigi. Bet bes scheem, amatneekeem, starp Schihdeem eeraduschees daschi bihstami tehwini. Sekojoschs atstâsts lai isskaidro tuwaki winu noluhkus. Kahdu tirgotaja mahzekli sastop deenâ pee tirgus laukuma kahds „porez", kursch, winu apturejis, pehz ihsas apsweizinaschanàs, jautà: „Waj Jums naudas newajaga?" — „Kursch tad naudas newar leetot?" mahzeklis atteiz, uf ko Schihdinsch, leetu tuwaki isskaidrodams, atsaka: „Tagad gan ne, bet kad kahdreis pa wakareem isejat, waj tad Jums pascheem tik daudſ, ka wareet ar sawu naudu ween istikt. Ja tas tà nebuhtu, tad gan es waru aisdot tik zik ween wajaga: diwe, trihse waj peeze ruble. — „Ko tad kahro par sawu aisdoschanu?" mahzeklis waizà, uf ko Schihdelis, galwu pagrosijis un plezus paraustidams, wiltigi smihnedams, lunkani atbild: „Ko nu daudſ? Kahda leela pelna tad nu man tur atlez? Tikai pahris dutschu deegu, mahrzinu kasijas, zeturtdaku mahrzinas tehjas un gabalu zukura." Schoreis par laimi usaizinajums nebija atradis atbalsi, kadèt schis atgadijees ari tizis sinams. Eewehrodams scho notikumu, newaru Zehsu, kà ari wispahrigi tirgotajeem deesgan peekodinat, lai buhtu usmanigi, ka schahdi subjekti peekopdami tumscho amatu — nesatreez seedoscho weikalu un nesagrosa to lihkaku par greiseem rateem. Un newis tadèt ween, bet lai ari godam audsinatu, usraudsitu un issargatu ustizetos mahzeklus no paweschanas. — Neskatotees uf to, zik launuma Schihdi nereti dara ziteem, mehs no wineem waram nemt preekschsihmi tschaklumâ, darbibâ un taupibâ. Ja, taupibu lai peesawinajas katris, kam tahs nawa un ir wajadsigs nowèrst leekas isdoschanas, lai eeguhtu kapitalu! Schahds milsigs kapitals buhtu eegùts uf paaudsem, ja gruntneeki, saimneeki — semturi aistaupitu kahdus rublus gadâ un skolotu meitas. Sche atwehrtà augstakà meitenu skola ir lehta un loti noderiga lauzineekeem. Lai tadèt ik katrs tehws un ik katra mahte, kam ween mas eespehjams — wada sawu lolojumu, ja ne scheit, tad zitâ kahdâ augstakâ skolâ. Neween suhtitaja preeks buhs leels par sawu lolojumu isglihtibu (aissprеedums, ka seweetes naw jaskolo, buhs jau puslidſ issudis), bet ari kreetnais tehws nebùs wis patriots ween wahrdôs (kahdu Latwijâ naw masums), bet ari darbôs un apsinâ, un zaur to tautas un tehwijas un lihdſ ar to wisas zilwezes labdaris. Scho leeku pee sirds wiseem, kas zeeni gaismu dsihwè, brihwibu usskatôs un grib kalpot wispahrigam labumam. Dzesmiņa.

No Nihtaures. Nihtaures muischa buhs weena no jaukakajàm muischam Widsemè. Ari winas eedsihwotaji peeskaitami pee wisdsihwakeem un rosigakeem tà darbâ, kà dsihwè. Schee wahrdi sihmejas ihsti uf wispahrigàm buhschanam. Schejeenes saweenotà pagastteesa jau kopsch gada uszehluse sewim scho laiku prasibam peemehrigu namu. Jo rosiga dsihwe manama un redsama Nihtaures labdaribas beedribâ. Te ir zentris, kur noritinajas wisa Nihtaures kopdsihwe, te walda un kopo wisus weens mehrkis un weens gars. Zentiba un kopiba ihsti nomanamas pehdejâ laikâ, kopsch weetejai labdaribas beedribai peenahza klaht damu komiteja, kurâ peedalas waj wisas Nihtaures intelligenzes dahmas. Tà winas ar labàm sekmem waj katru gadu isrihko pa basaram un puku balli, kas beedribai dod eespehju sawu kreetno mehrku aissneegschanai. Schee isrihkojumi zaur sawu wispusibu sche tà eezeeniti, ka pat ahrnowadneeki tos apmeklè leelâ skaitâ.

Ezerneeks-Veentulis.

No Matischeem. Scho wasaru pee Matischu draudses skolas, purwâ zelmus lauschot, lauseji usrakuschi sahrku, kursch bijis no 4 dehkeem sasists, kastes weidâ. Polizijas klahtbuhtnè sahrku attaisija, kurâ, zik no kauleem un zitàm atleekam bijis nogeedams, gulejis leels wihrs. Tà ka sahrks wehl bijis wesals, tad domajuschi, ka tas buhs nesen eerakts. Zihtigi pakalmeklejot, atrada ka tas preeksch 100 gadeem eerakts. Leetas bijuse tahda: 100 gadus atpakaĺ Putschurgas muischâ waldijis bahrgs muischas kungs — Wahrawus. Apaksch scha pahrwaldibas dsihwojis kahds stahrasts, kursch ar muischas kehkschu peekopis pretlikumigu laulibas kopdsihwi. Baididamees, ka muischas kungs par scho leetu nedabù sinat, tas minetè purwâ pakahrees. — Lihka atleekas sakahrtoja uz sahrku atkal eeraka turpat atpakaĺ, kur tas atradàs.

Q.

No Bumbrokas. Neweenu gadu scheit sagl nenodarbojàs tik pahrdroschi, kà schogad. Pat pa schâs wasaras ihsajâs naktis nebijàm no teem drosch te saga weenam sirgus, tur otram wahgus. Kam rudsi wehl bija tihrumâ, gubâs, — ari tee sahk pa gubam nosust. Te nu, kà mehdſ sazit „laukasagli nenàks, jo muhsu paschu pagastam schaubigu teh winu netrùkst. Schejeenas wehja sudmalas jaliņ mehnesi tika islaustas. — Kamèr pee Dikteem esa peeweenoti, tamèr par Bumbrokas pagasta nabageem naw wairs gahdibas. — Schogad mums slehdſ muischas Reitscha krogu; kà dsird, tad ari Kelder krogs tikschot slehgts. Laba sihme!

—zemneeks.

No Steenes. Lai tirdsneekeem ꝛc. nezelt weltigas puhles un isdewumi, tad zeru, ka neb newajadsigi, kad pasinoju, ka Steenes muischas (Wa meeras apr.) lopu un krahmu tirgu nenoturès n kà agraki 8. nowembri, bet katru gadu 28. septembri — Pastahwigi slapjà laika dehl mums gauschi gruh klahjas ar rudsu eesehschanu, tà ka tikai kahde retam tee eesehti un waj nu tà, kà wajadseja — meti sehklu kà purwâ, un ko tad nu gan tur dar warès laba uf preekschu sagaidit, kur tik slikti eesè — 8. septembra wakarâ Dukura mahjas saimneek nodega seena schkuhnis, pee kam sadega waj n scha gada seena un ahbolina rascha; tà tad sau jums gauschi gruhti sajuhtams. J. Vitols.

No Leepajas. Muitas karsch ari muhsu p sehtas tirdsneezibâ un ruhpneezibâ manams. ihpaschi muhsu leeltirgotajeem tas jo wairak sa tams, tamdèt ka tee pa leelakai dalai tik leelàm p tijam prezes pirka un pahrdewa un tahdejadi sap tams atradàs sakarâ ar ahrsemju resp. Wahzi tirdsneezibas nameem. Turpretim mastirgotaj schimbrihscham masak behdas, tee tagad wairak tik nodarbojas ar labibas uspirkschanu apkahrtejôs wi tichôs un issuhta to tikai uf pagehrejumu. Labi zenas muhsu tirgû pa leelakai dakai wehl tah paschas, kà pagahjuschôs gadôs, tik rudsi lehtaki senak. Peewedumi no ahreenes resp. apkahrt wehl naw wisai leeli. Swehtdeen, 26. septem weetejâ Labdaribas Beedribâ nolemta atkal leel teatra israhde. Israhdis, kà Tahlweeta kga b fizè, pirmo reisi Latweeschu walodâ Waltera koto lugu „Ehre" („Gods") no Hermana S dermana.

No Jaun-Aluzes apkaimes. Pehdejâ le redsejàm semkopjus druhmàm sejam; arween lihm kas druhwam loti kaiteja un labibas eewahlsche un nokopschanu trauzeja; bet ar gada zeturksni jauks laiks eeweesees. Peekdeenas peewakarè septembri sch. g. muhs peemekleja loti bahrgs p kons, kahdu wehl schogad sche nebijàm peedsih juschi. Eepreeksch bija krusa, pehz tam sekoja sti leetus. Sibsnija weenâ sibsnischanâ; pehrkons d deja weenâ dahrdeschanâ. Dcihs ween attahk pamanijàm diwas leelas uguns blahsmas, kas le naja, ka pehrkons israudsijees sew upurus: Kerkl Upeneeku saimneekam eesperts klehtis, kuras node schas lihdſ pamatam; tapat ari Eseres Laugalu k jam eesperts kaltuwè (smehdè) kopâ ar dsihwoja ehku, kuras wisas lihdſ ar zitàm masàm peeb wem krituschas uguni par laupijumu. Grazus.

No Tukumas. Weetejà pretalkohola beedri „Swaigsne", kura mums jau daschu labu teatra rahdi sagatawojuse, rihkojas ari 10. oktobri Pleem juhrmalâ uf teatra israhdi. Schai israhdei isredse Dubura luga „Ehrglis un Sperbers" un par resc foru usaizinats Semischa kgs is Rigas, kursch j scheit wairakâs israhdês peedalijees un tadèt scheje neescheem pasihstams. Luga tehlo Ku mes lau neeku sadsihwi un graisa daschadus netikumus, tad warom tikai preezatees uf gaidamo baudijum

Fricis.

c) Baltijas notikumi.

No Sahteem. Swehtdeen, 12. septemb Sahtu basnizâ sapulzejuschos draudsi istrauzeja s koschs notikums, kuram weegli ween wareja bu wisai behdigas sekas. Draudse patlaban dseeda pirmàs dseesmas pehdigo pantu, kad m hzitajs Bi lensteins (jun.) bija isnahzis altara preekschâ un ar ween pehz paraduma zelôs nometees klusam sk tija luhgschanu. Uszehlees winsch paschulaik greesè uf draudses pusi, kad peepeschi atskaneja schahweem Pirmajâ azumirkli mahzitajs nemaj nesinadams, tas nosihmè, ahtri apgreesàs un pee altara merga eeraudsija kahdu wihru ar rewolweri uf winu mehr kejam. Pehz leezineeku issazijumeem mahzitajs pak stejees uf preekschu, pee tam kaundarim zeeschi a skatidamees, kursch mehrkedams roku issteepis p

...m lahgam speeda gaili, bet tas tikai noknaukšja un schahweens negahja wakâ. Mahzitajs paņēsàs sahnus un isgahja no altara. Kà leezineeki ...sejuschi, tad laundaris redsedams, ka schahweens ...irs nesprahdsis, dusmàs saweebis gihmi un sa...hutis sweedis rewolweru mahzitajam pakaļ, pee ...n rewolwers nokritis mahzitaja preekschâ uz grih...das. Mahzitajs panehma rewolweru un to pee ...las nolizis peegahja pee noseedsneeka, kuru tuh...lin pehz otrà schauschanas mehginajumu, kesteris ...lms, kursch bija no gehrbkambara durwim pir...mais klaht peesteidsees — satureja. Laundaris ne...ms nepretojàs. Tuhlin israhdijàs, ka ir wisâ apgabalâ wispahrigi pasihstama persona — kahds ...ltu adwokats Lerche, kas jau kahdureis bija schahweens Dr. Jensena dsihwokli — Jelgawâ. Mahzitajs ...n jautaja, kamdèl winsch gan swehtâ weetâ pa...rahdajis tahdu noseegumu, bet nedabuja uz to ne...ldas atbildes. Noseedsneeks stahweja nolaidis azis — un tikai wina bahlà gihmja krahsa un kakla dsihslu raustischanàs leezinaja, ka tas stipri usbudinats. Laundari isweda ahrâ un pehz tam, kad wina ...batas bija pahrmekletas, to aisweda uz pagasta ...mu. Pee basnizas durwim winsch wehl sirdijàs par to, ka tam neisdewees un brihnidamees, ka ...rs schahweens nesprahdsis tas fazijis: Mahzitajam gan wajaga buht stipri Deewu luhguscham, ka otrs schahweens neatgahja. Wisa draudse bija eesahkumâ glaschi kà sastinguse, tad isbijusees un wehlak dsili ...kustinata. Lai draudsi apmeerinatu, tad mahzitajs ...rpinaja deewakalposchanu. Kà wehlak israhdijàs, ...ad pirmais schahweens bija notizis 12½ pehdas no ...ahzitaja atstatu un lode bija skrehjuse tikai zollas ...eschas attahlu no mahzitaja galwas un eeskrehjuse ...eenâ, pee kam ta sawâ zelâ kahdâs pahra weetâs bija kehruse altari. Laundaris mahzitaju redsejis pirmo reisi. Noseeguma zehloni wehl nesinami. (D. Ztg.)

Jurjewas uniwersitates rektors, ihstens walstspadomneeks Budilowitschs, eezelts schai paschâ uniwersitatê par Slahwu walodu salihdsinoschàs gramatikas profesoru. Jurjewas weterinar-instituta ahrkahrtigais profesors Gutmans un prosektors eezelti — pirmais par kahrtigu un otrais par ahrkahrtigu profesoru. No amata atlaisti Jurjewas uniwersitates kahrtigee profesori, ihstens walstspadomneeks Boduen de Kurtene — pehz nokalpoteem gadeem, un walstspadomneeks Hausleiters — uz pascha luhgumu. (W. W.)

Jurjewas uniwersitates teesleetu nodalas politiskàs ekonomijas profesors Karischews, kà „Rischsk. Wehstn." wehsti, pahreeschot uz kahdu zitu uniwersitati. Basnizas teesibu tukscho krehslu Jurjewas uniwersitatê eenemschot Maskawas uniwersitates privatdozents Krasnoschens.

d) **No zitàm Kreewijas pusem.**

No Peterburgas. Eekschleetu ministrija eewehrodama to, ka ahrsemês isplatijuschàs baumas, ka Kreewijâ stipri plosotees lopu sehrga, isskaidrojase, ka sehrga, sperto aissardsibas solu dehl, sastopama wehl tikai masâ Deenwidusaustruma-Kreewijas apgabalâ un ka tadèl Pruhschu waldibas bailes no sehrgas eeweschanas Pruhsijâ zaur seena un salmu eeweschanu is Kreewijas ne-esot nopeetni dibinatas. Tomèr lai tahs walstis, kuras is Kreewijas ...ewed seenu un salmus, waretu buht pilnigi apmeerinatas un droschas, tad is Kaukasijas, Donas Kasaku apgabala un Jekaterinoslawas un Harkowas gubernam aisleegta scho raschojumu isweschana uz ahrsemem.

— Oficiàlà programa preeksch Frantschu-Kreewu swehtkeem tagad galigi sastahdita. Kreewu eskadra 13. (1.) oktobrî eebrauks ap pusdeenas laiku Tulonâ. 16. oktobrî, pulkst. 4 pehz pusdeenas wirsneeki brauks uz Parisi, kur tee nonàks 17. oktobrî pulkst. 9 no rihta. Po Parises wini aisbrauks 24. oktobrî un 25. oktobrî apmeklès Lionu un 26. oktobrî Marsilju, no kureenas tee atkal atgreesisees uz Tulonu. 27. oktobrî eelaidis juhrâ brunu kugi „Jauregui-bery" un 28. oktobrî Kreewu eskadra atstàs Tulonu. Pee swehtkeem Tulonâ, kureem tikai buhs juhras swehtku rakstturs, peedalisees tikai marinas (juhrleetu) ministrs. Republikas prezidents, ministru preeksch...eeks un ziti ministri Kreewu wirsneekus sanems Parisê. (Seem. tel. ag.)

Domenu ministrijas pahrwaldneekam A. S. Jermolowam Sinibu Akademija peeschkihruse 1000 rbl. Lielo mitropolita Makarija premiju par raksteem: „LaukSaimneezibas organisazija" un „Semkopibas un mainu (wekselu) saimneezibas sistemas."

Peterburgâ, 21. septembrî. „Birsch. Wed." sino, ka uz Kreewu delegatu preekschlikumu Kreewu-Wahzu muitas konferenzes darbiba un pahrspreedumi tikuschi pat konferenzes beigam naw ispauschami — jatur apslehpti.

„Waldibas Wehstnesca" (Nr. 206) koleras sinas.

				fakt.	nom.
Astrakanas	gubernâ	no 22. aug. — 4.	sept.	165	104
Baku	„	„ 7.—10.	„	11	7
Besarabijas	„	„ 5.—11.	„	38	22
Warschawas	„	„ 29. aug. — 4.	„	7	5
Warschawas	pilsehtâ	„ 5.—11.	„	1	1
Wiknas	gubernâ	„ 5.—11.	„	15	4
Wladimiras	„	„ 5.—11.	„	49	30
Wolinskas	„	„ 5.—11.	„	670	240
Woroneschas	gub.	no 5.—11.	sept.	251	147
Wjatkas	„	„ 5.—11.	„	18	9
Grodnas	„	„ 5.—11.	„	109	38
Kasanas	„	„ 29. aug. — 4.	„	85	30
Kostromas	„	„ 5.—11.	„	18	5
Kutaïsas	„	„ 29. aug. — 4.	„	8	7
Lomschas	„	„ 5.—11.	„	138	63
Maskawas	„	„ 5.—11.	„	88	39
Maskawas	pilsehtâ	„ 11.—14.	„	18	9
Nowgorodas	gubernâ	„ 5.—14.	„	2	1
Olonezas	„	„ 9.—11.	„	1	—
Orlas	„	„ 5.—11.	„	158	57
Pensas	„	„ 5.—11.	„	21	7
Permas	„	„ 29. aug. — 4.	„	18	10
Polozkas	„	„ 29. „ —11.	„	8	4
Radomas	„	„ 5.—11.	„	13	5
Rasanas	„	„ 29. aug. — 4.	„	15	6
Peterburgas	„	„ 5.—11.	„	136	65
Peterburgas	pilsehtâ	„ 14.—16.	„	166	78
Simbirskas	gubernâ	„ 5.—11.	„	115	56
Smolenskas	„	„ 5.—14.	„	13	3
Taurijas	„	„ 5.—11.	„	9	8
Tweras	„	„ 5.—11.	„	2	2
Tiflisas	„	„ 29. aug. — 4.	„	9	4
Tobolskas	„	„ 29. „ — 4.	„	23	10
Tulas	„	„ 5.—11.	„	239	75
Ufas	„	„ 29. aug. — 4.	„	1	2
Harkowas	„	„ 5.—11.	„	59	43
Jaroslawas	„	„ 5.—11.	„	87	61
Akmolinskas	apgabalâ	„ 15.	„	1	1
Donas Kasaku	„	„ 10.—14.	„	22	13
Kubanas	„	„ 10.—14.	„	19	9

No Rigas.

Zeetumu wirswalde nodomajuse Rigâ zelt jaunu zeetuma namu preeksch apmehram 1000 personam. Widsemes gubernas walde, ar Wina ekselenzes gubernatora kunga atlauju dara wispahrigi sinamu, ka teem, kuri wehletos usnemt zeetuma buhwi Rigâ, japeeteizas ar rakstu Wina ekselenzei Widsemes gubernatora kungam. Zeetuma buhwes darbu usnemschana atlauta ne tikween weenai personai, bet ari sabeedribam, ja tahdas warbùt schinî noluhkâ dibinatos. Nosazijumus, kuri sihmejas uz augschâ mineto buhwi, war eeskatitees Widsemes gubernas buhwes nodalâ (pilî), ik deenas no plkst. 12 pusdeenâ lihdz plkst. 3 pehz pusdeenas, isnemot swehtdeenas un swehtku deenas.

Rigas Latweeschu teatra komisija 20. sept. sehdê nospreeduse oktobra mehnesim sekoschu repertuaru:

Treschdeen, 6. okt.: „Kas tee tahdi, kas dseedaja", skatu luga 5 zehleenos no Adolfa Allunana.
Swehtdeen, 10. okt.: „Luisa Miller", behdu luga is pilsonu dsihwes no Friedricha von Schillera.
Swehtdeen, 17. okt.: „Dsihwiba preeksch Zara", skatu luga 4 zehleenos ar dseedaschanu, pehz Glinkas operas „Жизнь за Царя" pahrstrahdata.
Treschdeen, 20. okt.: 1. reisi: „Tehwa dehls", tautas luga ar dseedaschanu 4 zehleenos.
Swehtdeen, 24. okt.: „Pagasta nabags", skatu luga ar dseedaschanu 5 zehleenos.
Treschdeen, 27. okt.: 1. reisi: „Spoku stundâ" opera weenâ zehleenâ no Jehkaba Osola.

Rigas apgabala teesas presidents issino, ka teesas pristaws Michails Pawlows uz pascha luhgumu atlaists no amata.

Rikschotaju beedribai nahkamâ swehtdeenâ (pee laba laika) buhs pehdigà fazihkste.

Peepescha nahwe. Semneeze Marija Osolin, 18. septembrî eedama pa Inwalidu eelu pee karaspitaleem peepeschi pakrita un nomira. Wina bija 67 gadus weza. Pehz ahrsta isteikuma nahwes zehlons ir bijuse sirds treeka.

Nahwiga eewainoschana. 18. septembrî wingroja 18 gadus wezais, 5. klases realskolneeks Lews Baranowskis wingrotaju beedribas telpâs, kur tas nokrita ar galwu uz droschibas madrazi un palika bez dsihwibas gulot. Pehz ahrsta isteikuma tas sew pahrlausis sprandu.

Sakerts saglis. 17. septembrî eelausàs kahds saglis zaur logu Rafaela Romanowska dsihwokli, Turgenewa eelâ Nr. 17, un nosaga tur naudu un leetas, kuru wehrtiba sneedsas uz 188 rbl. Romanowskis winu apzeetinaja un nodewa polizijai.

Sahdsiba. Naktî uz 18. septembrî issaga is Nikolaja Hermana dsihwokla, Katrinas eelâ Nr. 1/3, wehrtsleetas par apmehram 2000 rbl. (R. P. P. A.)

Teesu leetu nodala.

Jaut.: „Man mahjas labu gabalu meschâ, meschâ atrodas plehsigi swehri, kà wilki un lahtschi. Waj man ir brihw zaur meschu pa zeku nest droschibas dehl flinti, bez kahdas medibas biletes? Waj weetigai mescha waldei naw teesibas kihlat un peepraslit bileti?"

Atb.: Pehz 3. febr. 1892. g. Wisaugstaki apstipr. Medibas likumu 9. p. IV. panta meschâ pa zeku ir brihwi eet ar flinti. Saprotams, ka pa zeku eedamam naw brihw neka schaudit, isnemot ja tam kahds plehsigs swehrs usbruktu. Tà tad mescha waldei naw teesibas peepraslit medibas bileti no zilweka, kas eet meschâ pa zeku ar flinti, neka neschaudams.

Jaut.: „Waj ir brihw ganôs eet ar flinti bez medibas biletes, kà ari peegulâ sargat sirgus?"

Atb.: Ja droschibas pehz buhtu wajadsigs schinis gadijeenos eet ar flinti, tad likums to neleedz. Bet ja israhdisees, ka flinte top weeglprahtigi un weltigi lihdsnehsata, jeb ja zaur to war zeltees apkahrtnei kahdas breesmas, tad sinams naw atwehlets nehsat flinti; tapat naw atwehlets nesat flinti, ja taptu peerahdits, ka flintes nehsatajs isdewigâ brihdî medi.

Jaut.: „Waj ir brihw uz sawas semes noschaut swehrus, peem. lahzi, ja tas nahk ausâs, breedi, ja tas nahk rudsôs, jeb baloschus u. t. t., bez mescha waldes atkaujas, bez medibas biletes?"

Atb.: Pehz medibas likumu 21. panta sweschâs robeschâs ir brihw nokaut plehsigus swehrus, kas bihstami zilwekeem un mahju lopeem, tikai ar ihpaschneeka atkauju, jeb uz weetejàs polizijas usaizinajumu, jeb ari plehsigu swehru netihscham sateekot. Zitadi naw brihw sweschâs robeschâs aistikt swehrus. Turpretim sawâs robeschâs pehz medibas likuma 19. panta ir atkauts isnihzinat plehsigus swehrus un putnus un winu ligsdas, tapat uz laukeem un meschôs nosist klaidonus kakus un sunus, wisu zauru gadu, ar wisadeem lidsekleem, isnemot nogifteschanu, kuras leetoschanu war atwehlet tikai gubernu un apgabalu preekschneeki. Pehz ta pascha likuma 20. panta pee plehsigeem swehreem peeskaitami: lahzis, wilks, lapsa, schakals, ahpsis, sesks, uhdrs, sermuls, zauna, luhsis, mescha kakis un wahwere; par plehsigeem putneem atsihstami: ehrglis, wanags, klijans, schagata, krauklis, wahrna, kowahrnis, uhpis, puhzes un swirbuli. Wisus zitus swehrus un putnus naw brihw schaut jeb zitadi isnihzinat, par peem. breeschus, baloschus u. t. t. Ja mahjas ihpaschneekam tee dara skahdi, tad janem paligâ zitadi lihdsekli, par peem. jataisa sehta ap lauku, jaatgainà baloschi u. t. j. pr. Par notikuscho skahdi daschâ gadijeenâ warbùt buhtu eespehjams prasit skahdes atlihdsinajumu no weetigà medibas teesibas ihpaschneeka.

Grahmatu galds.

Jaunas dsejas no Wensku Edwarta. Rigâ, 1893. Puhzischu Gederta (Eulenberga) apgahdibâ.

Schaî grahmatinâ ir dseja. Ja ar pilnu teesibu to war teikt, tad tas muhsu laikôs nosihmè daudz; par ik kuru grahmatinu, kuras wirsraksts dseju apsola, to nebùt newar teikt. Sche tad mums kaut kas, pehz ka daschkàrt tahlu jameklè un pehz ka ir wehrts meklet, bet ko daudz nemeklè. Dseju schinîs laikôs! Tur Wensku Edwartam tahda pasazina: Pee strautina eewâ dseed lakstigala un tihrumâ, turpat blakam, rok wepris pehz saknem. Schis newar nobrihnetees ween, kà lakstigala uz sarina tà war nopuhletees ar dseesmam, kamèr apakschâ ir saknu deesgan. Ta ir satira par muhsu laika zenteeneem, ihpaschi par teem zensoneem, kas trekni buhdami uz dseesmam neklausas, kas wahji buhdami pehz saknem rok un sawu galwu uz augschu nepazel, lai dsirdetu lakstigalas dseesmu, teem to newar nemt par launu. Un ari tahdu ir deesgan, un winds redsam wehl kahdu laika kaiti. Tad mums diwi laika sihmes: idealu zenteenu truhkums un gruhts zihninsch pehz usturas. Un tahs ir weetam Wensku Edwarts sihmejis. Schihs kaites ir justas, usrakstitas, ar sirds asinim usrakstitas; ari ziti tahs ir jutuschi, lasa to rakstu, ar sirds dalibu lasa. Eeguhto brihwibu daschs isleeto, lai nabagus waretu issukt, apspeest. Dsejneeks isskaidro, dascham esot pukite azu raugs, wehrsim wina tikai bariba. Seemâ nabadsinsch staigà basàm kahjam; putninsch uz sneegainas eelas meklè, ko ehst: lai dewigee tos baro un sasilda! Weens sitsnas ap galwu un rokam tin; otrs preeksch Augstà semè kriht; treschais saka, ka tas wiss tikai eedomas, tak wisi weenu krustu nesot. Tschigans isskaidro sawam dehlenam, ka mehs tadèl raditi, lai tahrpi no muhsu truhdeem barotos. Tahs ir muhsu laiku glesnas, ko Wensku Edwarts dsihwibas pilnas mums preekschâ zet.

Ir weza pateesiba, ka mihlestiba dsejas pukes audsina. Ne wisi mums tahs, dwehselê auguschas, war rahdit. Wensku Edwarts war. Koki druhmâ wakarâ bailês lihgojas, schalz, trihz un raud, pehz gaismas ilgojas; tà dsejneeks pehz mihlàs ilgojas. Pee laudawinas sehschot ir tapat, kà pee mahtes sehschot, kas mahza Deewu luhgt. Seedona pusnakti maiga wehsmina zaur koku sareem schalz; mehnescha stari wisu rotà; wiss ir klusu; — tik kahsu weesi wehl dej. Tas sirdi dara lepnu, skumju; „lihgawina zitu nehma". Mehness laista starus pahr kluso eseru; dsejneeks sehsch laiwinâ — ne, scho dsejoli es warbùt sabojaju, ja raugu winu pakaļ tehlot. Schis („Jau mehness starus laista" 21. l. p.) ir zeenigs, ka to eeleek selta rahmî.

Wisi tahdi naw. Jau wispirmais pants „Dahwinajumâ". Pa muhscha zelu staigadams winsch wijot wainagu no pukem, ko winsch dusedams gar zeku atradis. Staigajot ko darit un dusot ko darit nekaujas lahga saweenotees par weenu stahwokli. Gan war domat, ka zelneeks staigà un pa gabalam atdusas; bet kamèr to tà apdomà, tamèr ir dseja wehjâ. Kad rudenâ negaisâ ahrâ skatas un domà par pagahtni un nahkotni un ilgojas pehz lihgawas un tahlà seedona, tad newaram noprast, kur lai lihgawu un seedoni domajamees: pagahtnê waj nahkotnê; dseja peeprasa noteiktu weetu, ja grib, lai ta pee mums paleek. „Behrss tihreli." Wiss tihrelis smaidot wirschu sildôs seedôs, kà rahmais juhras spogulis. Ta ir Latweetim pasihstama, noteikta, jauka aina. Bet tahlak. Tihreli augot uz zineem kupla saka sahle, ko rasa weldsina. Tas laikam zits tihrelis. Bet dsejneeks grib, lai to paschu tihreli preeksch azim tura; ja, tad mums neisnàk nekas noteikts, neba wehl dsejisks. — Ari bite eet tihrelî, medu meklet. Lai gan wina ir leela mahkslineeze, tomèr ari wina no katra preekschmeta newar medu issukt. Kà lai to sagaidam no dsejneeka, kas ir turklàt ari zilweks! — Ari daschus gadijuma dsejoļus wajadseja atstàt tikai gadijumam. Teodors.

Kuģneezība.

Twaikonis „Deutschland" (kapt. J. H. Steffens), kursch festdeen, 18. septembrî, no Rigas dewàs uz Libeku, pirmdeen, 20. sept., ap pulkst. 4 pehz pusd., nonahza Trawemindê.

Twaikonis „Olga" (kapt. E. Pfeiffers), kursch festdeen, 18. septembrî, atstahja Rigu, dodamees zelâ uz Stetinu, pirmdeen, 20. sept., pulkst. 7 rihtâ, aissneedsis Swinemindê.

Lihdz 22. septembrim 1893. g. Rigâ atnahkuschi 1206 kugi un isgahjuschi 1187 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 26. septembrî sch. g., „Wezais muzikants un wina koris". Skatu luga ar dseedaschanu 5 zehleenos. Sahkums pulkst. 7 wakarâ.

Peterburgas Ahrr. dseed. beedr. Swehtdeen, 26. septembrî sch. g., — Zeribas beedr. dahrsâ (Altonawâ): Dseesmu wakars ar sekoschu deju.

Wakesas wehstules.

Dundurneekam — L . . . „Brihwlaischanas swehtku swinoschanas aprakstis Leepajâ" gan zitadi buhtu bijis leetojams, bet tà ka tas pahrak nosebojees, tad to newaram usnemt.

M. W. L. Juhsu rez. par „Bjernstjerna Bjernsona raksteem" der.

Tameseeretim — N . . Loti pateizamees par Juhsu laipnibu.

L. G. L. W. Juhsu wehlejumos newaram ispildit — eekam no Jums kahdus zentibas auglus ne-esam redsejuschi.

K. D. — Kudr. „Ustizigais korespondents" der. Laipni luhdsam atnàkt redakzijâ.

M. J. — N. „Seeweeschu kustiba Amerikâ un Eiropâ" der.

J. Usitam — P. Pasuduscho numuru Jums schonedel peesuhtijàm. Ekspedizija katru nedeku kahrtigi issuhta Juhsu numurus. Kà rahdas, tad tee zelâ pasud. Red.

Deewkalposjumi.

Swehtdeen, 26. septembrî 1893. g.

Jahna basnizà	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Treu.
Gertrudes basnizà	„	½10	„	A. Walters.
Jesus basnizà	„	2	„	Josephi.
Martin basnizà	„	9	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizà	„	½9	„	G. Walters.
Lutera basnizà	„	½9	„	Paulschens.

Tirgus sinas.

Rigâ, 22. septembrî 1893. g.

Zenas schahdas:

Rudsi, 120 mahrz. fm., maksà uz weetas (Rigâ) 71—75 kap. pudâ.

Kweeschi, Kreewu, 125/6 mahrz. fm., 88—90 kap. pudâ; 129 mahrz. fm., 93 kap. pudâ.

Meeschi, schahweti, 100 mahrz. fm., 74 kap. pudâ; Kursemes 70—72 kap. pudâ; Kreewu, pehz labuma, 60—65 kap. pudâ.

Ausas, Kreewu, 67—68 kap. pudâ; Kreewu, labakas sortes, 70—80 kap.; schahwetas ausas 66 kap. pudâ.

Linsehklas, brahka, 87½%, uz oktobri 140 kap. pudâ; stepju sehklas, 87½%, uz oktobri 146 kap. pudâ.

Kanepes maksà 120 kap. pudâ.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 23. septembrî 1893.

	Pirzeji.	Pahrd.
Pusimperiali par gab., jaunee	7,62	7,65
Muitas kuponi par 100 rbl. seltà	152¼	153
5% bankbiletes 1. islaidums no 1860. g.	102⅞	103¼
5% „ 2. „ „ 1861. g.	102⅞	103¼
6% selta rente no 1883. g.	156¼	157
5% „ „ „ 1884. g.	—	160
3% selta aisnehmums no 1891. g.	—	—
5% Austruma aisnehm. no 1878. g à 1000 rbl.	100¾	101⅛
5% „ „ „ 1879. g. à 1000 rbl.	101¾	102¼
5% premiju aisnehm. I. islaid. no 1864. g.	243½	240½
5% „ „ II. „ „ 1866. g.	217	218
5% muischn. agrarbank. prem. kihlu sihmes	192	192½
5% walsts dselszelu rente	103½	104
4% eelschsemes aisnehm. (1887.)	94¼	94½
4% Kreewu konf. dselszs. aisn.	—	149
4½% Kreew. semes kred. kihlu-sihmes	154¼	155¼
5% Peterb. pilsl. oblig.	100⅞	101⅜
5½% Odes. pilsl. obligazijas	—	101½
5% Harkowas agrar kihlu sihmes	99¾	100⅛
5% Wilnas „ „ „	99¾	100
Peterb. Diskonto bankas akz.	470	471½
Rigas kom. bankas akz.	310	—

Berlines birscha.

5. okt. (23. sept.) 1893.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. lassa	212 40*)	212 20
„ 100 rbl. uz okt. beigam	212 75	212 75
„ 100 rbl. uz now. beigam	213 —	212 75

*) 1 walsts-marka = 47,08 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: meeriga.

No ahrsemem.

Wahzija. Wisi ar leelako interesi raugas uz to, kahdu wirseenu nems ussahktàs tirdsneezibas lihguma sarunas ar Kreewiju, kuras teek noturetas walstssaeimas telpâs. Laikraksti wispahrigi ihsti simpatiski apsweiz Kreewu delegatus un issaka wehwehleschanos, lai sarunam buhtu labas sekmes un tahs nobeigtos ar galigu tirdsneezibas salihgumu. Wispahri walda domas, ka tagadejais stahwoklis gruhts un neisturams — tapèz ka tas ioti kaitê Wahzu ruhpneezibas usplaukschanai. Muitas karam pastahwot, Wahzi gandrîz nekur newar pahrdot leelu daļu no saweem dselses isgatawojumeem un maschinam, tapat kà Kreewi leelu daļu no sawas labibas resp. rudseem. Tamdèt war eedomatees, ka Wahzu tirgotaji un ruhpneeki gaida ilgodamees tirdsneezibas lihgumu noslehdsam, jo tad azim redsot wisur rastos pawisam zitada rosiba un dsihwiba, nekà tagad. Wahzi uz Kreewiju waretu iswest sawus ruhpneezibas raschojumus un Kreewi atkal Wahzijâ sawu labibu. Ka tahdâ gadijeenâ tirgotajeem buhtu peenahzis plaujas laiks, gan wairs nebùs jasaka. Ari tautas wairumam — strahdneekeem, muitas karsch gruhti sajuhtams, jo daudz strahdneeku zaur to palikuschi bez darba, tadèl ka wairak fabrikas apstahjuschàs sawâ darbibâ. Bez tam zaur pahrak augsto muitu uz Kreewu labibu, stipri ween teek sadahrdsinata ustura nabaga strahdneekeem, tà ka daschs labs nemaz nesina, kahdejadi lai eespehtu wilkt sawu garu. Ja ari no daschàm pusem ir tizis uz to aisrahdits, ka

labibas zenas Wahzijâ, lihdſ ar muitas kara eeſahkſchanos nebût ne-eſot eewehrojami zehluſchàs, tad tas, leetu tuwak apſkatot, ihſtenibâ gluſchi maſ ko noſihmè. Lai tik apdomajam, ka Wahzijâ wehl wezi labibas krahjumi un beſ tam wehl galigi nebija iſſuduſchas zeribas, ka muitas karſch warbût drihſ beigſees. Tikai tad, kad ſchee krahjumi buhtu patehreti un pats karſch ilgaki ploſtijees, wehl ſajuſtu, ka muitas karſch warbût ne maſak kaitigs par ihſtu karu. Ihſtenibâ muitas karſch Wahzijâ tikai leelgruntneekeem ir par ſwehtibu, jo tà ka Wahzija uſ eewedamàs Kreewu labibas uſlikuſe leelus nodokłus, tad, kà noprotams, labiba zaur to paleek dahrgaka, kas leelgruntneekeem, kureem gandriſ waj weenigi Wahzijâ ir labiba ko pahrdot — ſoti pa prahtam, kapèz tee ari wiswiſadi luhko tirdſneezibas lihguma noſlehgſchanu nowèrſt, waj, ja tas gluſchi ne-eeſpehjams, tad wismaſ ta noſlehgſchanu nowilzinat un par to gahdat, ka muita uſ eewedamo labibu netiktu wismaſ daudſ paſeminata. Ka eedſihwotaju leelakai daļai augſtàs labibas muitas tikai par poſtu, tas leelgruntneekeem pilnigi weenaldſigi. Kad tikai winſch paehdis un tam labi klahjas, tad ſtrahdneeks ta dehl war krimſt maiſes weetâ waj akmeni. Pret tahdu tirdſneezibas lihgumu ar Kreewiju, kur muita uſ eewedamo labibu netiktu paſeminata, leelgruntneekeem ſinams nebuhtu gluſchi nekas pretim, bet tee itin labi ſina, ka lihgums tahdâ ſinâ ar Kreewiju naw ne ſapni domajams. Kreewijai tatſchu pee lihguma noſlehgſchanas jaraugas uſ to, ka war ſawai labibai — ſewiſchki rudſeem, atraſt labu tirgu — noneh-mejus — un tas tikai panahkams, kad Wahzija ſtipri paſemina muitu uſ eewedamo labibu un to mehro ar tahdu paſchu mehrauklu, kà zitu walſtju labibu. Wahzijai atkal no ſawas puſes jaſkatas un jaluhko atraſt tirgus, kur war pahrdot ſawus ruhpneezibas raſchojumus, kà maſchinas u. t. t. un tapèz ta grib, lai Kreewija atkal ſtipri paſeminatu muitu uſ eewedameem Wahzu ruhpneezibas raſchojumeem. Wahzu waldiba nu wehledamees aiſſargat leelgruntneekus un teem nodroſchinat augſtas labibas zenas, negrib muitu uſ eewedamo labibu peeteekoſchâ mehrâ pamaſinat, turpretim gan wehledamees ſaweem ruhpneezibas raſchojumeem apgahdat labu tirgu, grib lai Kreewija ſtipri pamaſinatu muitu uſ eewedameem Wahzu ruhpneezibas iſgatawojumeem. Kreewija no ſawas puſes atkal wehletos, lai Wahzi ſtipri pamaſinatu augſtàs muitas uſ Kreewu labibu, bet muitu uſ Wahzu ruhpneezibas raſchojumeem ne labpràt gribetu tahdâ mehrâ pamaſinat, kà to Wahzi wehlas, tamdèl, ka no ta buhtu jazeeſch Kreewu fabrikanteem.

— Firſts Biſmarks pehz jaunakàm ſinam jau tiktahl atſpirdſis, ka nodomajis atſtàt Kiſingenu un braukt uſ Friedrichsruhi. Kà 3. okt. (21.) ſept. kahda telegrama iſ Berlines ſino, tad Biſmarks ſawus rakſtus pahrdewis Kottas grahmatu tirgotawai (tai paſchai, kura ſawâ laikâ apgahdaja eewehrojamako Wahzu dſejneeku, kà peem. Schillera, Heines u. z. darbus) par 500,000 markam (ap 250,000 rbl.), bet ar tahdu nolihgumu, ka rakſti klajâ laiſchami wehl tikai pehz wina nahwes.

Franzija. Ogkratſchu ſtreiks Franzijâ paſtahwigi iſplatas un peenem itin nopeetnu rakſturu. Pa de Kalejas un Seemela departamentôs walda pilnigs meers. Streikotaju ſkaits ſneedſas uſ 42,000. Scharleroâ ween ſtreiko ap 16,000 ogkratſchu un kà teek ſinots, tad ari zitôs apgabalôs manama ſtipra ſtrahdneeku kuſtiba.

— Frantſchi, kà jau ſenak aiſrahdits, leeliſki rihkojas, lai godam ſanemtu Kreewu kara kugus; tà peemehram Tulonas pilſehtas walde ween nolehmuſe daſchadàm wajadſibam, kà eelu iſgreſnoſchanai 225,000 franku (80—90,000 rbl.), Pariſes pilſehtas walde 350,000 franku. Ari nabagi ſchinis ſwehtkôs netiks gluſchi aiſmirſti, jo ſtarp Pariſes nabageem nolemts iſdalit ap 150,000 franku, Senas departamenta generalpadome noſpreeda, ka nabageem iſdalami 20,000 franku u. t. t. Kà par Kreewu weeſoſchanos Franzijâ preezajas ari pate Frantſchu tauta, redſams no ta, ka Frantſchu kolonija Kadikſâ (Spanijâ) iſrihkoja tur eebraukuſcheem Kreewu kara kugu wirſneekeem dſihres, pee kam tika ſawſtarpigi iſſauktas augſtas laimes.

— Nelaika generalſchtaba preekſchneeka, generała Miribela weetâ eezelts generals Boadefrs, kurſch ari Peterburgâ labi paſihſtams un eezeenits. Winſch 1891. gadâ ari peedalijàs pee Narwas manewreem.

Anglija. Ari Anglijâ ogkratſchu ſtreiks wehl turpinajas. Wina ſekas jau gauſchi gruhti ſajuhtamas. Daudſ kugu ſtahw oſtâs un newar ogku truhkuma dehl iſbraukt. Dſelſszeli no pehdejà junija ſahkot lihdſ ſchim eenehmuſchi 1,000,000 mahrzinu ſterlinu (ap 10,000,000 rbl.) maſak nekà gadu eepreekſch tanì paſchâ laikâ. Julla, Barnſl'eja un Nort-Kaſtern'as dſelſszeli ſaudè katru nedelu 5000 lihdſ 8000 mahrz. ſterlinu (50—80,000 rbl.) Iſ Jullas, Grimſbis un Golas pehdejâ nedelâ iſweſts ogku tikai kahdas 560 muzas, kamer gadu eepreekſch tanì paſchâ laikmetâ iſweda pawiſam 57,889 muzas ogku.

— Pehz Jru paſchwaldibas preekſchlikuma atraidiſchanas augſch- jeb lordu namâ, walſts wihri, awiſchneeki u. z. lauſija galwas, ko Gladſtons ihſti daris; weeni ſpreeda ſchà otri atkal zitadaki. Tagad nu Gladſtons 27. (15.) ſept. Edinburgâ turejis garaku un eewehrojamu politiſku runu. Tſchamberlens jau preekſch wairak (1884. g.) gadeem par augſch- jeb lordu namu runadams ſtarp zitu teizis: Lordu nams wiſâ pehdejâ gadu ſimteni ne-eſot preekſch tautas brihwibas un wiſpahriga labuma tik daudſ darijis kà melns aiſ naga. — Gladſtons tahlak aiſrahdija, ka zihninâ ar apakſchnamu lordi nekad ne-eſot uſwarejuſchi. Ja kahdi pahrmetot un uſ to aiſrahdot, ka Jru paſchwaldibas preekſchlikums apakſchnamâ eſot peenemts weenigi ar Jru paſchu balſu wairakumu, tad tur eſot japeeſihmejot, ka taiſni Jru balſim eſot jo leels ſwars, tadèl, ka tee paſchi ſawu ſemi daudſ labak paſihſtot nekà Angli — un tadèl gan labaki ſinaſchot, kas teem wajadſigs, kas ne. Turklàt wehl jaeewehrojot, ka wiſâ Anglijâ eſot tikai weens weenigs parlaments un tajâ tikai weens wairakums, kurſch iſteizees par labu Jrijas paſchwaldibas preekſchlikumam. Domu turet preti domai un augſchnamu apakſchnamam ſchini leetâ nekahdi newarot darit — jo kamèr augſchnams neweena nerepreſentejot un neweenam ne-eſot atbildigs, tamèr apakſchnamâ atſpoguļojotees tautas griba un tas par ſawu darbibu atbildigs wehletajeem. Apakſchnams, kà daſchi domajot, ihſtenibâ tikai prinzipâ atſinis un peenehmis Jrijas paſchwaldibas preekſchlikumu. Waj tad ar to wehl nepeeteekot? Apakſchnamâ preekſchlikuma panti ne-eſot deeſgan ſihki un pamatigi pahrrunati un pahrſpreeſti? Bet apakſchnams ar preekſchlikumu nodarbojees un to apſpreedis 82 deenas, un tadèl augſchnamam, kurſch ar mineto jautajeenu tizis galâ tikai 4 deenâs, ne-eſot gluſchi nekahda eemeſla, apakſchnamam uſmeſtees par pamahzitaju — ſkolotaju. Tahlak no miniſterijas pagehrot, lai atlaiſchot apakſchnamu un lai iſrihkojot jaunas wehleſchanas. Tahdi pagehrejumi nekahdi neſaderot ar konſtituzijas likumeem, bet eſot teem taiſni preti. Rudena ſehdês tikſchot pahrrunati lidſekli, kahdeem iſweſt preekſchlikumu dſihwê zauri. Augſchnams nekahdi neapſpeediſchot un nelauſiſchot tautas gribas, bet zaur ſawu preteſtibu tas tikai no jauna eekuſtinaſchot jautajeenu par ſawu paſtahweſchanas teesibu. Ja kahds nams tikſchot atlaiſts waj atzelts, tad tas gan teeſcham nebuhſchot wis apakſchnams.

Telegramas.

Berliné, 4. oktobri (22. ſept.). Pehz „Köln. Ztg." ſinam Kreewu-Wahzu muitas ſarunas eeſahkuſchàs ar Wahzu tarifa wehlejumos apſpreeſchanu; muitas teknifkos jautajumus nodos ſewiſchkai leetprateju komiſijai, kura tos apſpeedis galweno ſehſchu ſtarpbrihſchôs. Abu komiſiju ſehdes tiks noturetas tik ahtri weena pehz otras, zik tik ween gruhtee materiali un winu ruhpiga iſmekleſchana to atlaus.

Londoná, 4. oktobri (22. ſept.). Reitera biroja ſino: Sira Derända miſija nonahza 2. oktobri Kabulâ. Miſijai tika preti ſuhtita kahda jahtneeku nodala, kura to pawadija Kabulâ ee-ejot. Miſijas lozekli eebrauza Kabulâ 5 ratôs, kurus emirs bija ſuhtijis pretim. Afganu artilerija miſiju apſweiza ar 21 leelgabalu ſchahweenu. Emirs uſ laipnako uſnehma miſiju — un ari to pazeenaja.

Kadiſâ, 4. oktobri (22. ſept.). Kreewu wirſneeki apmekleja pilſehtas namu un Frantſchu konſulatu. Ahrleetu miniſtrs uſdewa pilſehtas waldei, lai ta Kreewu weeſus ſpihdoſchi uſnemtu; laikam iſrihkos wehrſchu zihninu.

Ihpaſchneeks un iſdewejs: Ernſts Plates.
Atbildigee redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates. Dr. philos. P. Sàlitis.

Дозволено цензурою. — Рига, 23 сентября 1893 г.

Scham numuram eet lihdſi peelikums no Kreewu-Amerikas Gumijas Manufakturas Sabeedr. Peterburgâ, par gumija galoſcham.

Sludinajumi.

No
Rigas pilſehtas muiſchu waldes
taps **peektdeen, 8 oktobra d. 1893 g.,** pulkſten 1 pusdeenâ, wairakſolſchanâ uſ 6 gadeem, no 23 aprila d. 1894. g. **iſnomats Iſſchkiles**

Dantſchu krogs.

Tuwakas ſinas paſneedſ Rigas pilſehtas muiſchu waldê (leelâ Kehninu eelâ Nr. 5) katru deenu no pulkſten 11—2 pusd. 2

Gruntsgabals,

7 deſetinu eeſtrahdatas, ſoti labas aramas ſemes, **1 jaunas Hollandeeſchu wehja dſirnawas,** lihdſ ar wiſâm ſaimneezibas ehkam ir par peenehmigu zenu **pahrdodams.** Turpat itin tuwu **muhra baſnizas krogs,** ar 1 deſetinu ſemes, kas **top ari pahrdots.** Atrodas 12 werſtes no Poneweschas, paſta ſleetzela malâ uſ Wilkomiru. Japeeteizas Poneweſchâ, Kownas gub., Moriza konditorejâ. 3

Walmeerâ.

Mahja ar 5 iſtabam un **brangu angļu koku dahrſu** top ſawadu apſtaklu dehl **lehti pahrdota** jeb no janwara ſahkot **iſihreta.** Tuwakas ſinas pee **Dr. Apping.** 1

Ihſtàs Stihrijas
kahpoſtu ehweles
ar 3 lihdſ 6 naſcheem, kas iſrahdijuſchàs par ſoti labàm, dabuja jaunu ſuhtijumu un peedahwà
Johanes Mitſchke,
Kungu eelâ Nr. 11,
tehrauda pretſchu un ſchauſjamu rihku noguldtawa, mahjſaimneezibas un lehka rihku magaſine. 1

Seemeka
apdroſchinaſchanas beedriba.
Wiſaugſtaki apſtiprinata 1872. gadâ.
Pamata-kapitals 1,200,000 rbl.
lihdſ ar eewehrojamu reſerwes kapitalu.
Apdroſchina
pret ugunsbreeſmam
wiſadu kuſtinamu un nekuſtinamu ihpaſchumu, prezes, fabrikas u. t. t.
Agenti: Brahli Fraenkel,
leelajà Smilſchu eelâ № 17, Reppiena namâ.
Telefons Nr. 13.

Manâ grahmatu- un bilſchu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera baſnizas, dabujama ſchahda grahmata:
Baltijas
pawahru grahmata.
Makſà 50 kap.
Ernſts Plates.

Augſti zeenitai publikai pagodinos paſinot, ka eſmu **atwehris**
apteeku pretſchu pahrdotawu
Rigâ, Schahlu eelâ Nr. 9 (ſtarp wezo rahtuſi un Daugawas tirgu),
un nemu pretim paſtellejumus daudſumâ un maſumâ uſ **wiſàm kimikalijam, medizinſkàm ſahlem** un **ſaknem, pahrſeenameem** un **deſinfekzijas lidſekleem** preekſch kimikeem, apteekareem un ahrſteem, kà ari **wiſadàm krahſam, eklam,** koſmetiſkàm un zitàm ruhpneezibâ, amatneezibâ un ſaimneezibâ leetotàm weelam.
Augſtzeenibâ
1 Mag. pharm. **E. Birsmans.**

Galwenais kokwilnas (bomwilnas) deedſinu, linu un wilnas dſiju krahjums
Rigâ, Kalku eelâ Nr. 19/35, pee

„Gulbja", netahlu no rahtuſcha.
Ne-atkarajotees no 4 Rigâ jau paſtahwoſchàm manàm magaſinam, peedahwaju ſawu galweno auſchamu deedſinu krahjumu pee „Gulbja" un paſinoju, ka man bija eeſpehjams eepirkt preekſch 1893./94. ſoti leelu pretſchu krahjumu no wiſteizamaka labuma, par wiſlehtakàm zenam.
Zaur to, neatkarajotees uſ pretſchu dahrgumu, es tagad pahrdodu wiſas prezes par agrakàm lehtàm zenam. Zeru, ka mans leelais pirzeju pulks, nonahkuſchi paſchi manâ magaſinâ, pahrleezinaſees no pretſchu labuma un lehtàm zenam, un proti:
angļu kokwilnas auſchamee deedſini,
linu-dſijas,
wilnas-dſijas, } preekſch auſchanas.
Wiswiſadi deegi, dſijas, zeſir, gobelin, angļu wilnas, linu, ſihda un kokwilnas preekſch auſchanas, iſſchuhſchanas, adiſchanas un roldarbeem, no wiſadàm krahſam, ſortem un ſmalkumeem; **ſudrabaini un ſeltaini deedſini, puhulaini audi** no wilnas un kokwilnas preekſch greſnumu drahnam un krahſu daſchadibas; **kurpneeku drahte, ſehgeldeegi** un **apteeku ſchnori** pilnigâ iſwehlê; **wiſas wates ſortes, windas un pika drahtis; ſweſneeku tihkli, wadi, ſtriki, deegi** un ziti peederumi preekſch ſwejneezibas; **ihpaſchi leelâ iſwehlê audekli, ſehgelaudeklis, braſiljas, tuhku, drapu, drahnas** un wiswiſadas **modes prezes** u. t. t.
Sawu pirzeju labâ es, ja wini to wehlas, galwoju par prezem un dodu ſeſchus mehneſchus laika pirkto pretſchu atmainiſchanai.
Naudas wehſtules ſuhtamas uſ ſchahdu adreſi: **P. M. Potapow, Rigâ.**

Manâ grahmatu un bilſchu drukatawâ, Rigâ, pee Petera baſnizas, kà ari wiſâs zitâs grahmatu pahrdotawâs, dabujama:
Widſemes wezà un jaunà
Laika grahmata
1894. gadam.
Makſà: ne-eeſeeta 5 rbl. 100 gab., eeſeeta 10 kap. gab.
Ernſts Plates.

Wihnu tirgotawa un ſchampanu fabrika
Universel
Grand Champagne.
sec, demi-sec, doux,
pehz Frantſchu parauga (pudelês ruhdſis) pagatawots no
Ludw. A. Schweinfurtha,
Rigâ, Grehzineeku (Sinder) un Marſtal-eelu ſtuhri.

Jaeger un beedra
wihnu pahrdotawa
(dibinata 1816. g.),
leelajâ Grehzineeku (Sinder) eelâ Nr. 30.
Leelâ iſwehlê
Kreewijas
un
ahrſemes wihni,
konjaks, rums, araks, ſchampanja u. t. t.
Noliktawas:
Jelgawâ pee **C. Torchiani** (M. Klüſsmann).
Leepajà pee **J. N. Mamonow.**

Plakati
Kreewu, Latweeſchu un Wahzu walodâs, kà to „Polizijas Awiſe" 190. num. no 18. augusta ſch. g. noſaka, un kuri pee kaſem, kur wiſadu iſrihkojumu biletes pahrdod, neiſtruhkſtoſchi jaiſkar, ir
gatawi dabujami
manâ grahmatu un bilſchu drukatawâ un burtu leetuwê, Rigâ, pee Petera baſnizas.
Ernſts Plates.

Twaika kukmaſchinas (lokomobiles) un **dſelſs rahmju kukamàs maſchinas, ſeenu ſpeeſtawas** (preſes), kà ari wiſas zitas **maſchinas** un **konſumpeederumus fabrikam** apgahdà uſ **lehtako** un uſ **galwoſchanu**
Hugo Hermans Meyers,
Rigâ,
pretim pilſehtas teatrim.
Leela ugunsſpritſchu, pumpju, dſenamſikſnu, eklu, lauku u. t. pr.
noliktawa.

Pretubagoſchanas beedribas darba kantoris,
Eelſchrigâ, Jahna eelâ Nr. 10, apakſchâ,
peedahwà: **meeſas drahnas** (weſcha) preekſch kungeem, **dahmam un dehrneem, gultas drahnas, dweelus, apakkluſ** (helſkinus), **preekſchautus, ſakas, darba bluhſas, noſchuhtus ſegus** (dekus), **aditas aubites** un **ſakinas** no wilnas un kokwilnas, **ſchuhplu ſegus, maſu dehrninu eetinamàs joſtas, lakatus, ſwahrkus, kapſekes** un **ſekes.**
Kungu apgehrbi top ſataiſiti un **no plankumeem tihriti** un weſchâ wahrdi eerakſtiti.
Kantoris ir atwèrts ik deenas no pkſt. 9 preekſchp. lihdſ pkſt. 7 wakarà.

Widſemes lopu aiſſtahweſchanas beedribas ſtallis
Nehweles eelâ Nr. 45 (35).
Lopi teek katrà laikâ uſnemti.
Eeſtahdes ahrſts ir runajams pirmdeenàs treſchdeenàs un peektdeenàs no pulkſt. 12—1 pusdeenâ.

Rigas rikſchotaju beedriba.
RIGAER TRABRENN VEREIN.
ahrkahrtiga
ſkreeſchanàs:
Swehtdeen, 26. ſept.,
pulkſt. 3 pehz p.
Zenas weetam (eerehkinot labdaribas nodokłus):
Loſchas, katrà 4 weetas, 4 rbl. 40 kap., weens ſehdeklis 1 rbl. 60 kap., tribinu weeta ſem jumta 1 rbl. 10 kap., ſehdu weetas 50 kap., ſtahwu weetas 20 kap. **Skolenu biletes uſ tribini 60 kap.**

Печатать разрѣшается. Рига, 24 сентября 1893 г. — Рижскій Полицмейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilſchu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernſta Plates, Rigâ, pee Petera baſnizas.